

GK 62
7/11216

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.BMK.0.33.106/

Konu : Yazılı Soru Önergesi

05.03.10• 2763

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) 14.12.2009 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-17931 sayılı yazınız,
b) 07.01.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-17946 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazı ekinde alınan, Aksaray Milletvekili Sayın Osman ERTUĞRUL'un 7/11216 esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan hususlar değerlendirilmiştir.

4734 sayılı Kamu İhale Kanununun 5 inci maddesinde; temel ihale usulü olarak açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulü belirlenmiş ve ödeneği olmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamayacağı belirtilmiştir. Diğer taraftan anılan Kanunda, ihtiyaçların temel ihale usulleri ile karşılanmasının mümkün olmadığı haller dikkate alınarak, ihtiyaçların teminindeki gecikmelerin önlenmesi amacıyla idarelerin duruma uygun hareket edebilme konusunda yetkilendirilmesi anlayışı benimsenmiş olup 21 ve 22 inci maddelerde sayılan hallerin gerçekleştiği durumlarda pazarlık usulü ve doğrudan temin uygulanarak alım yapabilme imkanı sağlanmıştır.

4734 sayılı Kanunun 5 inci maddesinde "Ödeneği olmayan hiçbir iş için ihaleye çıkılamaz" hükmü yer almasına rağmen, aynı Kanunun 62 nci maddesinin (b) bendinde, "...Ancak ertesi mali yılda gerçekleştirilecek süreklilik arz eden mal ve hizmet alımları için bir önceki mali yıl sona ermeden ihaleye çıkılabilir." şeklinde yer alan istisnai hüküm ile, bütçe daha belirlenmeden ödenek varmış gibi ihaleye çıkılabilmesine imkan tanınmıştır. Anılan Kanun hükmü uyarınca ihalelere çıkarken nakit para bulunması zorunluluğu bulunmadığından, idarenin ihaleye çıkabilmesi için bütçenin ilgili kaleminde ödeneğin bulunması yeterli olacaktır. Böylece mevcut mal veya hizmet ihale sözleşmesinin bitiş tarihini dikkate alarak yeni ihale ile ilgili ilan süresi, yeterlik değerlendirmesi, tekliflerden aşırı düşük olanların sorgulanması, açıklama istenmesi, tekliflerin değerlendirilmesi, isteklilerin 10 gün içerisinde şikayette bulunma hakkı ve idarenin bu şikayete 10 günde cevap verme zorunluluğu ile Kamu İhale Kurumunun 20 günlük inceleme süresi gibi işlemler nedeniyle ihale sürecinin belirli bir zaman alacağı öngörüsüyle ertesi yılda gerçekleştirilecek bu tür mal ve hizmet alımı ihalelerine mali yıl sona ermeden çıkılabilmesine imkan tanınmıştır.

İdareler mevcut ihale sözleşmesinin bitiminden itibaren geçerli olacak şekilde yeni ihaleye çıkmaktadır. Ancak çıkılan ihalelerde önceden öngörülemeyen nedenlerle ihale sürecinin uzadığı durumlarda, süreklilik arz eden bu alımların kesintiye uğratılmamasını sağlamak için, ihale sonuçlandırılıncaya kadar geçecek süre içindeki ihtiyaçların 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinin (b) bendinde yer alan "idare tarafından öngörülemeyen olaylar" kapsamında değerlendirilerek, anılan madde hükmü ve 62 nci maddenin (1) bendinde yer alan esaslar dikkate alınarak aynı kanunun 21 inci maddesinin (f) bendi ya da 22 nci maddesinin (d) bendinde belirtilen tutarlara kadar olanların bu maddelere göre temin edilebilmesi idarenin yetki ve sorumluluğundadır.

Belirtilen temel yaklaşıma uygun olarak öncelikle ihtiyaçların karşılanmasında açık ihale usulü ve belli istekliler arasında ihale usulünün uygulanması, Kanunun 21 ve 22 nci maddelerinde belirtilen hallerin gerçekleştiği durumlarda ise pazarlık usulüyle veya doğrudan temin yöntemiyle ihtiyaçların karşılanması mümkün bulunmaktadır.

İhalelerin Temmuz, Ağustos ve Eylül aylarında yapılmasının önünde kanuni bir engel bulunmamakta olup 4734 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde pazarlık usulü ile alım yapılabilmesi için belirlenen şartlar arasında ihalenin yılın son aylarında yapılacak olması gibi bir neden bulunmamaktadır.

İhale usulünün yanlış belirlendiği yönündeki iddialar ise ancak her ihaleye ilişkin ve bilgi ve belgelere dayalı olarak yapılacak inceleme sonucunda tespit edilebilecektir.

4734 sayılı Kanunla verilen yetki çerçevesinde istatistik oluşturma ve yayımlama görevleri Kamu İhale Kurumu tarafından yerine getirilmektedir. Bu kapsamda; 2003 yılından itibaren idareler tarafından gerçekleştirilen ihale usullerinin adet ve tutar olarak yıllara göre dağılımına ilişkin istatistikî bilgilere ekli tablolarda yer verilmiştir.

Bilgilerini arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

EKLER:

1) Tablo (2 sayfa)

2003-2009 YILARI ARASINDA YAPILAN HİZMET ALIMI İHALELERİNE İLİŞKİN İSTATİSTİKİ BİLGİLER

YILLAR	ADET BAZINDA ORANSAL DAĞILIM		TUTAR BAZINDA ORANSAL DAĞILIM		PAZARLIK USULU İLE YAPILAN İHALELERİN DAYANAK MADDESİNE GÖRE ORANSAL DAĞILIMI				AÇIK İHALE USULU İLE YAPILAN İHALELERDE SÖZLEŞME BEDELİNİN YAKLAŞIK MALİYETE ORANI	PAZARLIK USULU İLE YAPILAN İHALELERDE SÖZLEŞME BEDELİNİN YAKLAŞIK MALİYETE ORANI
	AÇIK İHALE USULU İLE YAPILAN İHALELER	PAZARLIK USULU İLE YAPILAN İHALELER	AÇIK İHALE USULU İLE YAPILANLAR	PAZARLIK USULU İLE YAPILANLAR	4734 SAYILI KANUNUN 21 İNCİ MADDESİNİN (b) BENDİNE GÖRE YAPILANLAR	4734 SAYILI KANUNUN 21 İNCİ MADDESİNİN (f) BENDİNE GÖRE YAPILANLAR	4734 SAYILI KANUNUN 21 İNCİ MADDESİNİN DİĞER BENTLERİNE GÖRE YAPILANLAR			
2003	71,5%	28,1%	99,5%	0,4%	22,2%	72,3%	5,5%		90,0%	98,0%
2004	80,4%	19,4%	84,6%	14,9%	26,2%	71,2%	2,6%		88,0%	92,0%
2005	82,0%	17,0%	86,0%	12,0%	24,0%	70,5%	5,5%		86,0%	90,0%
2006	82,9%	16,9%	89,9%	9,5%	24,8%	68,7%	6,5%		88,0%	91,0%
2007	75,1%	24,6%	84,5%	14,8%	26,5%	70,0%	3,5%		92,0%	93,0%
2008	71,1%	28,4%	83,4%	15,9%	27,9%	70,0%	2,1%		88,0%	88,0%
2009*	73,8%	25,6%	78,8%	20,6%	20,5%	75,6%	3,9%		87,0%	96,0%

* 2009 yılı verileri ilk dokuz aya ilişkindir.

2003-2008 DÖNEMİNDE, İHALE KAYIT NUMARASI EKİM, KASIM VE ARALIK AYLARINDA ALINAN
HİZMET ALIM İHALELERİNİN GERÇEKLEŞTİRİLDİĞİ İHALE USULLERİNE* GÖRE DAĞILIMI

AYLAR	AÇIK İHALE USULÜ İLE YAPILAN İHALELERİN ORANI	PAZARLIK USULÜ İLE YAPILAN İHALELERİN ORANI
EKİM	80,5%	19,5%
KASIM	86,3%	13,7%
ARALIK	74,5%	25,5%

* Belli istekliler arasında ihale usulü hariç.